

Liite Jolila 11.9.2024

Vuoden 2025 talousarvion yhteydessä käsiteltävä valtuustoaloite

Valtuustoaloite Turun kaupunkiseudulla käytössä olevien 65-vuotta täyttäneiden joukkoliikennehinnoittelun alennusten sopivuuden selvittämiseksi Tampereen kaupunkiseudulla – Lassi Kaleva ym (TRE:628/02.00.01/2024)

Valtuustoaloite Turun kaupunkiseudulla käytössä olevien 65-vuotta täyttäneiden joukkoliikennehinnoittelun alennusten sopivuuden selvittämiseksi Tampereen kaupunkiseudulla – Lassi Kaleva ym

Aloitteessa esitetään selvitystä senioreiden arvolippualennuksen laajentamista koko liikennöinti-aikaan ja alennusprosentin pienentämistä 30 prosenttiin sekä 30 prosentin alennuksen antamisesta 65 vuotta täyttäneille myös kausilipputuotteisiin, kuten Turun seudun Föli-liikenteessä on käytössä.

Eri kaupunkiseuduilla on erilaisia hinnoitteluperiaatteita eri asiakasryhmille ja eri lipputuotteille. Tampereen seudun joukkoliikenteessä kotikunnasta riippumatta kaikki 65 vuotta täyttäneet ovat oikeutettuja seniorialennukseen, joka on suuruudeltaan 40 prosenttia ja koskee kaikkina päivinä klo 9-14 välisenä aikana arvolipulla tehtyjä matkoja. Järjestelyllä ohjataan kysyntää aamun ja iltapäivän ruuhkahuippujen väliseen aikaan, jolloin vapaata kapasiteettia on runsaasti tarjolla. Kaluston ajaminen lyhyelle päivätauolle aiheuttaa suhteellisen paljon siirtoajoa ja sen taloudellinen hyöty ei ole täten kovin suuri. Nykyinen alennus ohjaa kysyntää ruuhkista vahvasti ruuhkahuippujen väliin.

Aloitteessa esitetty muutos lisää jonkin verran kysyntää mutta kokonaisuutena vähentää lipputulokertymää. Vaikka alennusprosentti arvolipun osalta hieman pienenesi, niin lipputulot vähenisivät vuositasolla Tampereen kaupunkiseudulla noin 200.000 euroa vuodessa. Kyseiseen summaan ei ole varauduttu vuoden 2025 talousarviossa. Lisäksi on todettava, että on taloudellisesti järkevää vähentää kalustoa iltapäivän ruuhkien jälkeen. Keskipäivän alennus on joukkoliikenteen tuotannon näkökulmasta perusteltu ratkaisu. Sen laajentamista kaikille ikäryhmille selvitettiin keväällä 2024, mutta toimenpide todettiin hyötyihin nähden liian kalliiksi.

Senioreille ei ole Tampereen seudun joukkoliikenteessä tällä hetkellä kausilippualennuksia vaan kaikki 25 vuotta täyttäneet kuuluvat aikuisten ikäryhmään. Jos näille tuotteille olisi kysyntää, lisäalennukset vähentäisivät lipputuloja, eikä tätä ole huomioitu vuoden 2025 talousarviossa. Turun seudun tilastojen perusteella voidaan arvioida lipputulomenetykseksi Tampereen seudulla noin 250.000 euroa vuodessa.

Yhteensä tämän aloitteen esitys vähentäisi lipputuloja noin 450.000 euroa vuodessa, mihin ei olla varauduttu vuoden 2025 talousarviossa.

Valtuustoaloite: 65-täyttäneille joukkoliikenteen kausilippu ja arvolippu n. 30 % alennuksella

Esitän / esitämme, että Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta selvittää Turun kaupunkiseudulla käytössä olevien 65-vuotta täyttäneiden joukkoliikennehinnoittelun alennusten sopivuutta liikennöntialueellaan Pirkanmaalla.

Turun Fölin eli Turun seudun joukkoliikenteen alueella 65-täyttäneet ovat jo noin 10 vuoden ajan saaneet joukkoliikenteen lipuista noin 30 % alennuksen verrattuna aikuisten lippujen hintoihin. Aikanaan Turun seudulla eläkeläisalennukset niin kausikorteista kuin arvolipuista menivät niin poliittisesti kuin kuntien lausuntojen tukemana selvästi, helposti ja ilmeisen yksimielisesti läpi. Toivottavasti näin tulee tapahtumaan myös Tampereen kaupunkiseudulla.

Kuntien vastuulla on nykylainsäädännössä terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta. 65-täyttäneiden terveyttä ja hyvinvointia edistää niin kulttuuri- kuin liikuntarientoihin osallistuminen ja myös sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen ja muu kodin ulkopuolella tapahtuva harrastustoiminta. Tämän kaiken mahdollistaa kohtuuhintainen joukkoliikenne.

Turun Fölin alueella 65 v. täyttäneet ovat joukkoliikenteeseen keskimäärin todella tyytyväisiä. Kokemus on myös osoittanut, että eläkeikäiset eivät ruuhka-aikaan joukkoliikenteen kapasiteettia juurikaan kuormita, vaikka 65 v. täyttäneiden kausilippu (Turussa 38 euroa / 30 päivää) tai arvolippu (Turussa 1,8 euroa / kertalippu) siihen oikeuttaisikin. Ruuhkabussissa matkustamista vältetään, ellei sitten esimerkiksi lääkäriin ole juuri silloin välttämätöntä kulkea. Turussa eläkeläiset saavat lisäksi klo 9.00-12.59 arvolipun vieläkin edullisemmin, 1,55 euroa / kertalippu. Tämä ylimääräinen lisäalennus myös omalta osaltaan ohjaa eläkeikäisten matkustamista ruuhka-aikojen ulkopuolelle.

Turun Fölin mallin sovellettu käyttöönotto eli noin 30 % kausi- ja arvolipun alennus nykyhinnoista tarkoittaisi Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteessä esimerkiksi sitä, että:

- 65 v. täyttäneiden AB-vyöhykkeen kausilippu maksaisi 41 euroa / 30 päivää (nyt 59 euroa)
- 65 v. täyttäneiden AB-vyöhykkeen kausilippu maksaisi 290 euroa / 360 päivää (nyt 410 euroa)
- 65 v. täyttäneiden AB-vyöhykkeen arvolippu maksaisi 1,60 euroa / kertalippu (nyt 2,21 euroa)
- 65 v. täyttäneiden AB-vyöhykkeen arvolippu klo 9.00-14.00 maksaisi lisäalennuksella 1,32 euroa / kertalippu (nyt sama 1,32 euroa)

Eläkeläislipun Turun mallin selvityksessä olisi varmasti hedelmällistä konsultoida niin Turun seudun joukkoliikenteen joukkoliikennepalvelujohtaja Sirpa Kortetta kuin pirkanmaalaisia vanhusneuvostoja ja eläkeläisjärjestöjä.

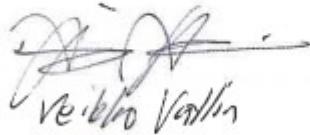
Tampereella 29.1.2024



Lassi Kaleva, kaupunginvaltuutettu, Tampere



Arne Rautavaara



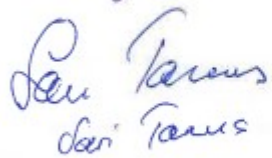
Veikko Valtio



Marika Puolimatka



Arto Grönroos



Jari Tansu